

או הוחל לקרא בשם ה'

לפיענוח פסוק עמום

Gen 4,26: Onset of Prayer – or Idolatry?

(1) בראשית ד, א-כו

(א) והאדם ידע את-חווה אשתו ותהר ותלד את-קין ותאמר קניתי איש את-ה': (ב) ותסרף ללדת את-אחיו את-הבל והיה-הבל רעה צאן וקין היה עבד אדמה: (ג) והיה מקץ ימים ויבא קין מפרי האדמה מנחה לה': (ד) והבל הביא גם-הוא מבכרות צאנו ומחלבהן וישע ה' אל-הבל ואל-מנחתו: (ה) ואל-קין ואל-מנחתו לא שעה ויחר לקין מאד ויפלו פניו: (ו) ויאמר ה' אל-קין למה חרה לך ולמה נפלו פניך: (ז) הלא אם-תיטיב שאת ואם לא תיטיב לפתח חטאת רבץ ואלו תשוקתו ואתה תמשל-בו: (ח) ויאמר קין אל-הבל אחיו והיה בהיותם בשדה ויקם קין אל-הבל אחיו ויהרגהו: (ט) ויאמר ה' אל-קין אי הבל אחיך ויאמר לא ידעתי השמר אחי אנכי: (י) ויאמר מה עשית קול דמי אחיך צעקים אלי מן-האדמה: (יא) ועתה ארור אתה מן-האדמה אשר פצתה את-פיה לקחת את-דמי אחיך מידך: (יב) כי תעבד את-האדמה לא-תסרף תת-כחה לך נע ונד תהיה בארץ: (יג) ויאמר קין אלה' גדול עוני מנשא: (יד) הן גרשת אתי היום מעל פני האדמה ומפניך אסתגר והייתי נע ונד בארץ והיה כל-מצאי יהרגני: (טו) ויאמר לו ה' לכן כל-הרג קין שבעתים יקם וישם ה' לקין אות לבלתי הפות-אתו כל-מצאו: (טז) ויצא קין מלפני ה' וישב בארץ-נוד קדמת-עדן: (יז) וידע קין את-אשתו ותהר ותלד את-חנוך והיה בנה עיר ויקרא שם העיר כשם בנו חנוך: (יח) ויולד לחנוך את-עירד ועירד ילד את-מחויאל ומחויאל ילד את-מתושאל ומתושאל ילד את-למך: (יט) ויקח-לו למך שתי נשים שם האחת עדה ושם השנית צלה: (כ) ותלד עדה את-יבל הוא היה אבי ישב אהל ומקנה: (כא) ושם אחיו יובל הוא היה אבי כל-תנפוש פנור ועוגב: (כב) וצלה גם-הוא ילדה את-תובל קין לטיש כל-החוש נחשת וברזל ואחות תובל-קין נעמה: (כג) ויאמר למך לנשיו עדה וצלה שמען קולי נשי למך האזנה אמרתי כי איש הרגתו לפצעני וילד לחברתי: (כד) כי שבעתים יקם-קין ולמך שבעים ושבעה: (כה) וידע אדם עוד את-אשתו ותלד בן ותקרא את-שמו שת כי שת-לי אלהים ידע אחר תחת הבל כי הרגו קין:

(כו) ולשת גם-הוא ילד-בן ויקרא את-שמו אנוש

או הוחל לקרא בשם ה':

(2) בראשית יב, ח

ויעֲתַק מִשֵּׁם הַהֲרָה מִקְדָּם לְבֵית־אֵל וַיֵּט אֱהֲלָהּ בֵּית־אֵל מִיֵּם וְהָעֵי מִקְדָּם וַיִּבְנֶן־שָׁם מִזְבֵּחַ לָהּ וַיִּקְרָא בְּשֵׁם ה':

(3) בראשית יג, ד

אֶל־מְקוֹם הַמִּזְבֵּחַ אֲשֶׁר־עָשָׂה שָׁם בְּרֵאשִׁיטָה וַיִּקְרָא שָׁם אַבְרָם בְּשֵׁם ה':

(4) בראשית כא, לג

וַיֵּטַע אֶשֶׁל בְּבֶאֱר שְׁבַע וַיִּקְרָא־שָׁם בְּשֵׁם ה' אֵל עוֹלָם:

(5) בראשית כו, כה

וַיִּבְנֶן שָׁם מִזְבֵּחַ וַיִּקְרָא בְּשֵׁם ה' וַיֵּט־שָׁם אֱהֲלוֹ וַיִּכְרו־שָׁם עַבְדֵי־יִצְחָק בְּאֶרֶץ:

(6) מל"א יח:כד

וַיִּקְרָא־תָם בְּשֵׁם אֱלֹהֵיכֶם וְאֲנִי אֶקְרָא בְּשֵׁם־ה' וְהִיֵּה אֱלֹהֵים אֲשֶׁר־יַעֲנֶה בְּאֵשׁ הַוא אֱלֹהֵים וַיַּעַן כָּל־הָעַם וַיֹּאמְרוּ טוֹב הַדְּבָר:

(7) מל"ב ה:יא

וַיִּקְצֹף נַעֲמָן וַיִּלְךְ וַיֹּאמֶר הִנֵּה אֲמַרְתִּי אֵלַי יֵצֵא יֵצֵא וְעַמְדַּת וַיִּקְרָא בְּשֵׁם־ה' אֱלֹהֵיו וְהִנֵּי יָדוֹ אֶל־הַמְּקוֹם וְאֶסְפֵּה הַמַּיִצְדָּע:

(8) צפניה ג:ט

כִּי־אִז אֶהַפֵּךְ אֶל־עַמִּים שְׁפָה בְרוּדָה לְקָרָא כָּל־סַם בְּשֵׁם ה' לְעַבְדוֹ שְׁכַם אַחַד:

(9) תהלים קטז, יג

כּוֹס־יְשׁוּעוֹת אֲשֶׁר אֲשָׂא וּבְשֵׁם ה' אֶקְרָא:

10) LXX

καὶ τῷ Σηθ ἐγένετο υἱός, ἐπωνόμασεν δὲ τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἐνωσ·

οὗτος ἤλπισεν ἐπικαλεῖσθαι τὸ ὄνομα κυρίου τοῦ θεοῦ.

(11) יובלים ד'

(יא) ובשבוע החמישי ליובל החמישי לקח שת את אזורה אחותו לו לאשה ובשנה הרביעית ילדה לו את אנוש.
(יב) והוא החל ראשונה לקרוא בשם י"י בארץ.

(similarly, Josephus in *Ant. I, 2:3*)

(12) בראשית רבה

ולשת גם הוא ילד בן ויקרא את שמו אנוש - בעון קומי אבא כהן בן־דלא אדם שת אנוש ושתק, אמר עד כאן בצלם ובדמות, מכאן ואילך נתקלקלו הדורות ונבראו קנטורין. ארבעה דברים נשתנו בימי אנוש בן שת, ההרים נעשו טרשים, והתחיל המת מרחיש, ונעשו פניהם כקופות, ונעשו חלין למזיקין. אמר רבי יצחק הו הו שגרמו לעצמן להיות חלין למזיקין, מה בין דגחין לצלמא למאן דגחין לבר נש.

אז החל – אמר רבי סימון בשלשה מקומות נאמר בלשון הזה לשון מרד, אז החל לקרא בשם ה', ויהי כי החל האדם, הוא החל להיות גבר בארץ. אתיבון והכתוב: וזה החל לעשות, אמר להם קיפח על ראשו של נמרוד ואמר זה המורדן עלי. אמר רבי לוי לאשה שאמרה לבעלה ראיתי בחלום שאתה מגרשני, אמר לה ולמה בחלום הא לך בעלילות. אמר רב אחא אתם עשיתם עצמכם עבודת כוכבים וקראתם לשמכם, אף אני אקרא למי הים לשמי ואכלה אותן האנשים מן העולם.

(13) ר' סעדיה גאון פירוש בראשית ד':כ"ו

אז הוחל לקרוא בשם י"י – המאמר הזה מתפרש בד' אופנים:

- (א) והוא הקרוב ביותר ללשון הכתוב, שבימי אנוש התחילו האנשים לצרף את שם אלוהים לשמותיהם, כגון השמות מחויאל ומתושאל, כי שת ואנוש הם כנגד חנוך ועירד, וקין קדם להם בדור אחד. ואחרי שנולד אנוש נתנו השמות מחויאל ומהללאל והרחיבו עוד לימואל ויחלאל, ועמישדי, וצורישי, ושריה ואמציה וכדומה.
- (ב) התחילו לקרוא בשם י"י בציבור ועשו לעצמם מקומות מסגד וכנסיות, ככתוב: לקרוא כולם בשם י"י.
- (ג) התחילו לקרוא בשם י"י למי שאינו אלוהים, לצורות ולתמונות ולפסילים ככתוב: ויאמרו אלה אלוהיך.
- (ד) חיללו את הקריאה בשם י"י וזלזלו בתפילה. לפי הפירוש הרביעי המלה הוחל היא מגזרת חלל שתרגומה בערבית: בד'ל ככתוב: ואחל בתוכם. וכמה מן הקדמונים מעדיפים את הפירוש האחרון מן הראשונים, וכח המסורת במקומו עומד, בלי ספק.

(14) רמב"ם הלכות עבודת כוכבים ומזלות א:א

בימי אנוש טעו בני האדם טעות גדולה, ונבערה עצת חכמי אותו הדור, ואנוש עצמו מן הטועים. וזו היתה טיעותם, אמרו, הואיל והאל ברא כוכבים אלו וגלגלים להנהיג את העולם, ונתנם במרום וחלק להם כבוד, והם שמשים המשמשים לפניו, ראויים הם לשבחם ולפארם ולחלוק להם כבוד, וזה הוא רצון האל ברוך הוא לגדל ולכבד מי שגידלו וכיבדו, כמו שהמלך רוצה לכבד עבדיו והעומדים לפניו, וזה הוא כבודו של מלך: כיון שעלה דבר זה על ליבם, התחילו לבנות לכוכבים היכלות, ולהקריב להם קרבנות, ולשבחם ולפארם בדברים, ולהשתחוות למולן, כדי להשיג רצון הבורא בדעתם הרעה. וזה היה עיקר עבודה זרה: וכך הם אומרים עובדיה היודעים עיקרה, לא שהם אומרים שאין שם אלוה אלא כוכב זה. הוא שירמיהו אומר מי לא ייראך מלך הגוים כי לך יאתה כי בכל חכמי הגוים ובכל מלכותם מאין כמוך, ובאחת יבערו ויכסלו מוסר הבליים עץ הוא, כלומר, הכל יודעין שאתה הוא האל לבדך, אבל טיעותם וכסלותם שמדמין שזה ההבל רצונך הוא:

(15) רש"י בראשית ד':כ"ו

אז הוחל לקרוא – את שמות האדם ואת שמות העצבים, בשם הקב"ה – לעשותן עבודה זרה ולקרואם אלוהות.

(16) רשב"ם המשוחזר בראשית ד':כ"ו

אז הוחל לקרוא בשם י"י – התחילו להתפלל להקב"ה מתוך צרות שנתחדשו עליהם. כך נראה בעיני עיקר פשוטו, שלא לעשות הפסוק חסר. שכל קריאה בשם י"י הכתובה בתורה סתם, לשם שמים הוא.

(17) אבן עזרא פירוש שני בראשית ד':כ"ו

הוחל – מגזרת: תחלה. והטעם: שהתפלל לשם.

ויש לדרוש להיות אנוש מגזרת: ואנוש (ירמיהו י"ז:ט), על כן הוצרך להתפלל

(18) ר' יוסף בכור שור בראשית ד':כ"ו

אז הוחל לקרוא בשם ה' – מגיד לך חשיבותו של שת שקרא שם בנו אנוש, כלומר: אדם, כמו: מהאנושכי תזכרנו. ואף על פי שבדורו התחילו לקרוא שמותם בשם הקב"ה, שהיו משתפים שם שמים בשם, כמו: מחויאל, מתושאל, ומהללאל.

(19) פירוש ר' יהודה החסיד בראשית ד:כז

ויקרא שם שם בנו אנוש - חשיבותו של שת מגיד לנו שלא רצה לקרוא שם כמו שעשו אחרים בשם השם שנ' מחוייאל

מתושאל אלא אנוש לשון גנאי כמו שנ' מה אנוש כי תזכרנו וגו'

(20) טור הפירוש הארוך בראשית ד:כ"ו

אז הוחל לקרוא בשם י"י – פי' רשב"ם: התחילו להתפלל ל"י מתוך צרות שנתחדשו.

ויל"מ: הוחל נתבטל כמו לא יחל דברו.

ויל"מ: התחילו לקרוא לע"ז בשם ד':

(21) ספורנו בראשית ד:כ"ו

אז הוחל לקרא בשם ה' – אז התחילו צדיקי הדור לדרוש לרבים את שם ה', כענין ויקרא שם בשם ה' אל עולם,

כי הוצרכו לסתור דעות עובדי עבודה זרה שהתחילו אז, כדברי רבותינו זכרונם לברכה.

(22) שד"ל בראשית ד:כ"ו

אז הוחל לקרוא בשם ה' – נ"ל לקרוא בשם ה' ענינו כמו ברוב המקומות, הדבור אל העם להכריז ולהודיע תארי האל ובמה הוא חפץ, כמו ויקרא שם אברם בשם ה' (עיי' מה שכתבתי בשמות ל"ג:ט"ו), והכוונה כי אז התחילו בני אדם לטעות בעניני ידיעת האל והדרכים הטובים לפניו, ואז התחילו החכמים והישרים להכריז בקהל עם את האמת. וזה מתישב גם לפי מה שאמרו רז"ל {בראשית רבא כ"ג:ט"ו} כי בימי אנוש התחילה עבודת האלילים. ורשב"ם פי' התחילו להתפלל לה' מתוך צרות שנתחדשו. ורוזנמילר פי' אז התחילו לעבוד את ה' בעבודה קבועה ומיוחדת. ונ"ל שאין זו הוראה מליצת קרא בשם ה'. ואחרים פירשו אז התחלו בני שת לקרוא עצמם בני ה' להבדל מבני קין שנקראו בני האדם. והנה מלבד כי לדעתי בני האדם הם בני שת, ובני האלהים הם בני קין, הנה בשם אלהים היה לו לומר לא בשם ה', כי לא מצאנו זכרון בני ה' לא בתורה ולא בשאר ספרי הקדש, כי מצאנו שהאל יאמר דרך משל לחבה בני בכורי ישראל, בני אלהים, בני אתה, בני אתה, אך לא מצאנו בני ה' סתם. ודע כי מה שכתוב ברש"י (בקצת ספרים) לשון חולין, איננו בכ"י ולא במקרא גדולה, וכן נכון; כי גם לדעת רש"י מלת הוחל היא לשון התחלה.

(23) ר' דוד צבי הופמן בראשית ד:כ"ו

אז הוחל – לפי פשוטו – אז החלו לקרוא אל ה' בתפילה. או – אז החלו לדבר אל העם להכריז ולהודיע תארי האל ובמה הוא חפץ, כמו למטה י"ג:ד' ויקרא שם אברם בשם ה' וכו'.

אולם חכמינו ז"ל מפרשים אחרת. לדעתם הרי החלו אז לקרוא לעצביהם בשמותיו של הקב"ה. מסתבר שהם ז"ל הבינו את הצורה "הוחל" כגזורה מחלל, כלומר שמו ית' חולל על ידי שעשו בו שימוש לרעה, ליתן בו שמות לאלילים. (וראה גם אונקלוס, המתרגם "חלר", וגם יש מי שגוזר מלה זו מלשון חלא – חומץ בארמית). ייתכן שדעה זו מקורה בהנחה המקובלת, כי הדורות שלפני המבול – מושחתים היו. אך ייתכן, שהשחתה זו באה רק במועד מאוחר יותר, כאשר התערבו בני קין עם בני שת. ונראה שאפשר למזג את פירושו של שד"ל המוזכר עם דעתם ז"ל, אם נאמר שדוקא ההשחתה הרבה, שהיתה בדור אנוש, היא שהביאה את המתוקנים שבהם לנסיון להחזיר את הטועים למוטב, לקרוא בשם ה'; והשווה הרשר"ה.

וייתכן שהצורה הבלתי מודעת הוחל מוסבת במיוחד על נח, אשר היה בן שמונים ושש כאשר מת אנוש, כי עליו על נח מסופר, יותר מאוחר, שאכן דבר אליו ה' (גם בשם הוי"ה), דבר שלא אירע לפני כן (מלבד אצל קין, אשר גם הוא הקריב קרבנות לה' בשם הוי"ה). והגם שלא מסופר שנח הקריב קרבנות לפני המבול, הרי מסתבר שמי שה' דבר אליו יקרא אל ה' גם מצדו שלו.

(ד) אלה תולדות השמים והארץ בהבראם ביום עשות ה' אלהים ארץ ושמים: (ה) וכלו שיח השדה טרם יהיה בארץ וכל-
 עשב השדה טרם יצמח כי לא המטיר ה' אלהים על- הארץ ואדם אין לעבד את-האדמה: (ו) ואד יעלה מן-הארץ והשקה
 את-כל-פני-האדמה: (ז) וייער ה' אלהים את-האדם עפר מן-האדמה ויפח באפיו נשמת חיים ויהי האדם לנפש חיה: (ח)
 ויטע ה' אלהים גן בעדן מקדם וישם שם את-האדם אשר יצר: (ט) ויצמח ה' אלהים מן-האדמה כל-עץ נחמד למראה וטוב
 למאכל ועץ החיים בתוך הגן ועץ הדעת טוב ורע: (י) ונהר יצא מעדן להשקות את-הגן ומשם יפרד והיה לארבעה ראשים:
 (יא) שם האחד פישון הוא הסובב את-כל-ארץ החוילה אשר-שם הזהב: (יב) וזהב הארץ הוא טוב שם הבדלח ואבן השהם:
 (יג) ושם-הנהר השני גיחון הוא הסובב את-כל-ארץ כוש: (יד) ושם הנהר השלישי חדקל הוא ההלך קדמת אשור והנהר
 הרביעי הוא פרת: (טו) ויקח ה' אלהים את-האדם וינחהו בגן-עדן לעבדה ולשמרה: (טז) ויצו ה' אלהים על-האדם לאמור

מכל עץ-הגן אכל תאכל: (יז) ומעץ הדעת טוב ורע לא תאכל ממנו כי ביום אכלך ממנו מות תמות:

(יח) ויאמר ה' אלהים לא-טוב היות האדם לבדו אעשה-לו עזר כנגדו: (יט) וייער ה' אלהים מן-האדמה כל-חית השדה ואת
 כל-עוף השמים ויבא אל-האדם לראות מה- יקרא-לו וכל אשר יקרא-לו האדם נפש חיה הוא שמו: (כ) ויקרא האדם שמות
 לכל-הבהמה ולעוף השמים ולכל חית השדה ולא-אדם לא-מצא עזר כנגדו: (כא) ויפל ה' אלהים תרדמה על-האדם וישן
 ויקח אחת מצלעותיו ויסגד בשר תחתנה: (כב) ויבן ה' אלהים את-הצלע אשר-לקח מן-האדם לאשה ויבאה אל-האדם:
 (כג) ויאמר האדם זאת הפעם עצם מעצמי ובשר מבשרי לזאת יקרא אשה כי מאיש לקחה זאת: (כד) על-כן יעזב-איש

את-אביו ואת-אמו ודבק באשתו והיו לבשר אחד: (כה) והיו שניהם ערומים האדם ואשתו ולא יתבששו:

**(א) והנחש היה ערום מכל חית השדה אשר עשה ה' אלהים ויאמר אל-האשה אף כי-אמר אלהים
 לא תאכלו מכל עץ הגן: (ב) ותאמר האשה אל-הנחש מפרי עץ-הגן נאכל: (ג) ומפרי העץ אשר
 בתוך-הגן אמר אלהים לא תאכלו ממנו ולא תגעו בו פן-תמתו: (ד) ויאמר הנחש אל-האשה לא-
 מות תמתו: (ה) כי ידע אלהים כי ביום אכלכם ממנו ונפקחו עיניכם והייתם כאלהים ידעי טוב ורע:**

(ו) ותרא האשה כי טוב העץ למאכל וכי תאוה-הוא לעינים ונחמד העץ להשפיל ותקח מפיו ותאכל ותתן גם-לאישה
 עמה ויאכל: (ז) ותפקחנה עיני שניהם וידעו כי עירום הם ויתפרו עלה תאנה ויעשו להם חגרת: (ח) **ושמעני את-קול ה'**

אלהים מתהלך בגן לרוח היום ויתחבא האדם ואשתו מפני ה' אלהים בתוך עץ הגן:

(ט) ויקרא ה' אלהים אל-האדם ויאמר לו איכה: (י) ויאמר את-קולך שמעתי בגן ואיך אבי-עירם אנכי
 ואחבא: (יא) ויאמר מי הגיד לך כי עירם אתה המן-העץ אשר צויתך לבלתי אכל-ממנו אכלת: (יב) ויאמר
 האדם האשה אשר נתתה עמדי היא נתנה-לי מן-העץ ואכל: (יג) ויאמר ה' אלהים לאשה מה-זאת עשית
 ותאמר האשה הנחש השיאני ואכל: (יד) ויאמר ה' אלהים ואת ארור אתה מכל
 הבהמה ומכל חית השדה על- גחנך תלך ועפר תאכל כל-ימי חייך: (טו) ואיכהו אשית בינך ובין האשה
 ובין זרעך ובין זרעה הוא ישובך ראש ואתה תשופנו עקב: (טז) אל-האשה אמר הרבה

ארבה עצבונך והרנך בעצב תלדי בנים ואל-אישך תשוקתך והוא ימשל-בך: (יז) ואל-אדם
 אמר כי-שמעת לקול אשתך ותאכל מן-העץ אשר צויתך לאמר לא תאכל ממנו ארורה האדמה בעבורך
 בעצבון תאכלנה כל ימי חייך: (יח) וקוץ ודרדר תצמיח לך ואכלת את-עשב השדה: (יט) בועת אפוך
 תאכל לחם עד שובך אל-האדמה כי ממנה לקחת כי-עפר אתה ואל-עפר תשוב:

(כ) ויקרא האדם שם אשתו חוה כי הוא היתה אם כל-חיי: (כא) ויעש ה' אלהים לאדם ולאשתו פתנות עור וילבשם:

(כב) וַיֹּאמְרוּ ה' אֱלֹהִים הֲנֵן הָאָדָם הֵיךָ כְּאֶחָד מִמֶּנּוּ לְדַעַת טוֹב וְרָע וְעַתָּה פָּרִי־שִׁלַּח יָדוֹ וְלָקַח גַּם מֵעֵץ הַחַיִּים וְאָכַל וְחַי לְעֹלָם:
 (כג) וַיִּשְׁלַחְהוּ ה' אֱלֹהִים מִגֹּן־עֵדֶן לְעִבְדְּ אֶת־הָאָדָמָה אֲשֶׁר לָקַח מִשָּׁם: (כד) וַיִּגְרֹשׁ אֶת־הָאָדָם וַיִּשְׁכַּן מִקְדָּם לְגִן־עֵדֶן אֶת־
 הַכְּרִבִּים וְאֵת לַהֵט הַחֲרֹב הַמַּתְהַפֵּקֶת לְשִׁמּוֹר אֶת־דֶּרֶךְ עֵץ הַחַיִּים:
 (א) וְהָאָדָם יָדַע אֶת־חַוְוָה אֲשֶׁתּוֹ וַתַּהַר
 וַתֵּלֶד אֶת־קַיִן וַתֹּאמֶר קָנִיתִי אִישׁ אֶת־ה': (ב) וַתִּסְפָּר לְלֵדָת אֶת־אָחִיו אֶת־הָבֶל וַיְהִי־הֶבֶל רֹעֵה צֹאן וְקַיִן הָיָה עֹבֵד אֲדָמָה: (ג)
 וַיְהִי מִקֵּץ יָמִים וַיֵּבֵא קַיִן מִפְּרֵי הָאָדָמָה מִנְחָה לַה': (ד) וְהָבֶל הֵבִיא גַם־הוּא מִבְּכֹרוֹת צֹאנוֹ וּמִחֻלְבָּהֶן וַיִּשַׁע ה' אֶל־הָבֶל וְאֶל־
 מִנְחָתוֹ: (ה) וְאֶל־קַיִן וְאֶל־מִנְחָתוֹ לֹא שָׁעָה וַיַּחַר לְקַיִן מְאֹד וַיִּפְּלוּ פָּנָיו:

(ו) וַיֹּאמֶר ה' אֶל־קַיִן לָמָּה חָרָה לָךְ וְלָמָּה נָפְלוּ פָנֶיךָ: (ז) הֲלוֹא אִם־תֵּיטִיב שְׂאֵת וְאִם לֹא תֵיטִיב לַפֶּתַח

חַטָּאת רֹבֵץ וְאֵלֶיךָ תִּשְׁוֹקָתוֹ וְאַתָּה תִּמְשָׁל־בּוֹ:

(ח) וַיֹּאמֶר קַיִן אֶל־הָבֶל אָחִיו וַיְהִי בִּהְיוֹתָם בַּשָּׂדֶה וַיִּקָּם קַיִן אֶל־הָבֶל אָחִיו וַיַּהַרְגֵהוּ:

(ט) וַיֹּאמֶר ה' אֶל־קַיִן אֵי הָבֶל אָחִיךָ וַיֹּאמֶר לֹא יָדַעְתִּי הֲשִׁמְרָ אָחִי אֲנֹכִי: (י) וַיֹּאמֶר מַה עָשִׂיתָ קוֹל דְּמֵי אָחִיךָ

צֹעֲקִים אֵלַי מִן־הָאָדָמָה: (יא) וְעַתָּה אֲרוּר אַתָּה מִן־הָאָדָמָה אֲשֶׁר פָּצְתָה אֶת־פִּיהָ לְקַחַת אֶת־דְּמֵי אָחִיךָ

מִיָּדְךָ: (יב) כִּי תֵעַבֵד אֶת־הָאָדָמָה לֹא־תִסְפָּר תֵּת־כֹּחָהּ לָךְ נָע וְנָד תִּהְיֶה בָאָרֶץ: (יג) וַיֹּאמֶר קַיִן אֶל־ה' גָּדוֹל

עֲוֹנֵי מִנְשָׂא: (יד) הֲנֵן גְּרַשְׁתָּ אֹתִי הַיּוֹם מֵעַל פְּנֵי הָאָדָמָה וּמִפָּנֶיךָ אֶסְתֵּר וְהָיִיתִי נָע וְנָד בָּאָרֶץ וְהָיָה כָל־מֹצְאֵי

יַהַרְגֵנִי: (טו) וַיֹּאמֶר לוֹ ה' לֵבֶן כָּל־הַרְגֵּךְ קַיִן שִׁבְעָתַיִם יִקָּם וַיִּשֶׂם ה' לְקַיִן אוֹת לְבִלְתִּי הַכּוֹת אֹתוֹ כָּל־מֹצְאוֹ:

(טז) וַיֵּצֵא קַיִן מִלְפָּנָי ה' וַיֵּשֶׁב בָּאָרֶץ־נֹוד קְדֵמַת־עֵדֶן: (יז) וַיִּדַע קַיִן אֶת־אֲשֶׁתּוֹ וַתַּהַר וַתֵּלֶד אֶת־חַנוּךְ וַיְהִי בְנָה עֵיִר וַיִּקְרָא שֵׁם
 הָעֵיִר בְּשֵׁם בְּנוֹ חַנוּךְ: (יח) וַיּוֹלֵד לְחַנוּךְ אֶת־עֵיזֵר וְעֵיזֵר יָלַד אֶת־מַחְוִיָּאל וּמַחְוִיָּאל יָלַד אֶת־מְתוּשָׁאֵל וּמְתוּשָׁאֵל יָלַד אֶת־
 לָמֶךְ:

(יט) וַיִּקְחֵהוּ לָמֶךְ שְׁתֵּי נָשִׁים שֵׁם הָאֶחָת עֵדָה וְשֵׁם הַשְּׁנַיִת צִלְהָ: (כ) וַתֵּלֶד עֵדָה אֶת־יִבְלָה הוּא הָיָה אָבִי יִשָּׁב אֲהֵל וּמִקְנָה:
 (כא) וְשֵׁם אָחִיו יִבְלָה הוּא הָיָה אָבִי כָל־תְּפִישׁ כְּנֹוד וְעוּגָב: (כב) וְצִלְהָ גַם־הוּא יָלְדָה אֶת־תּוֹבֵל קַיִן לְטִישׁ כָּל־חֲרָשׁ נַחֲשֶׁת וּבְרוּל
 וְאַחֲזֹת תּוֹבֵל־קַיִן נַעֲמָה:

(כג) וַיֹּאמֶר לָמֶךְ לְנָשָׁיו עֵדָה וְצִלְהָ שָׁמַעַן קוֹלִי נָשִׁי לָמֶךְ הַאֲזִנָּה אִמְרָתִי כִּי אִישׁ הִרְגֵתִי לְפַעֲעִי וַיּוֹלֵד לְחַבְרָתִי:

(כד) כִּי שִׁבְעָתַיִם יִקָּם־קַיִן וּלְמֶךְ שִׁבְעִים וְשִׁבְעָה:

(כה) וַיִּדַע אָדָם עוֹד אֶת־אֲשֶׁתּוֹ וַתֵּלֶד בֶּן וַתִּקְרָא אֶת־שְׁמוֹ שֵׁת כִּי שֵׁת־לִי אֱלֹהִים זָרַע אַחֵר תַּחַת הָבֶל כִּי הִרְגֹוֹ קַיִן:

(כו) וּלְשֵׁת גַּם־הוּא יָלַד־בֶּן וַיִּקְרָא אֶת־שְׁמוֹ אֲנֹשׁ אֵזֶר הַחַל לְקִרָא בְשֵׁם ה':